

ליווי הקמה וצירוף קיבוצים עירוניים לתנועה הקיבוצית

ביום 15.11.2021 קיבלה ועידת התנועה השישית החלטה לקדם הקמתם של קיבוצים עירוניים, חברות קואופרטיביות וקהילות שיתופיות.

בהמשך להחלטת הוועידה, אישרה מזכירות התנועה מיום 11.12.2022 הצעה בדבר צירוף של קיבוצים עירוניים לתנועה הקיבוצית, כמו גם בדבר מתווה תהליך לליווי הקמתם ולצירוף של קיבוצים עירוניים, בין קיימים ובין עתידיים, כחברים בתנועה הקיבוצית. מועצת התנועה, בישיבתה הקבועה ליום 08.06.2023, תתבקש לאשר את המתווה המוצע.

קיבוצים עירוניים והתנועה הקיבוצית

התנועה הקיבוצית היא תנועת התיישבות ציונית משימתית וסולידרית, של קיבוצים שהינם אגודות שיתופיות חקלאיות. התנועה הקיבוצית מעודדת צמיחה, התחדשות ופתוח של הקיבוצים, מקדמת את ההתיישבות, החקלאות, התעשייה, המרחב הכפרי והשמירה על השטחים הפתוחים וכן פיזור אוכלוסייה תוך עדיפות לנגב וגליל. התנועה הקיבוצית פועלת על בסיס ערכים אוניברסליים ובהם סולידריות, צדק חברתי, שוויון ערך האדם, שוויון הזדמנויות וקידום נשים והזכות לכבוד ולחרות. התנועה מובילה ומקימת ערבות הדדית ושיתופיות כבסיס ערכי לחוסן כלכלי וחברתי, מכירה במגוון המאפיין את הקיבוצים ופועלת עמם ולמען כל אחד מהם בנפרד כרשת משלבת; כשהיא רואה בחברים ובקיבוצים שותפים פעילים במימוש שליחותה בחברה הישראלית וביהדות התפוצות.

קיבוצים עירוניים - התערות עירונית מממשת את חזונה של התנועה הקיבוצית כתנועה התיישבותית ציונית ומשימתית.

הגדרה - על פי תקנות האגודות השיתופיות (סוגי אגודות), תשנ"ו-1995:

"קיבוץ עירוני – אגודה שיתופית הפועלת לתרומה ומעורבות חברתית בחברה הישראלית, המאורגנת על עקרונות של עבודה עצמית ושל שיתוף בהכנסות, בצריכה ובחינוך על בסיס עקרונות של שוויון בין החברים."

מיקום הקיבוץ בתוך עיר מאפשר לחבריו מגוון רחב של תחומי תעסוקה וקבלת שירותי חינוך ושירותים מוניציפליים אחרים מהיישוב.

ליווי הקמת קיבוצים עירוניים

קבוצות שיבחרו להתאגד בסיווג של קיבוץ עירוני ולהצטרף לתנועה הקיבוצית יוכלו להתחיל תהליך בליווי התנועה הקיבוצית על פי העקרונות הבאים:

1. הצהרת כוונות:

- הזדהות עם חזון התנועה הקיבוצית
- הצהרה על כוונה למשימה משותפת
- הצהרה על כוונה ליישום מנגנונים של ערבות הדדית

2. הגדרה עצמית:

- רשימת חברים
- תרבות ארגונית- הגדרת המוסדות הקהילתיים ומנגנוני קבלת החלטות
- תכנית עבודה למימוש משימה משותפת
- נכסים משותפים- ניהול תקציב בסיסי משותף
- תכנית התפתחות רב שנתית

התהליך יארך עד 5 שנים במהלכם תוגדר הקבוצה כ"קיבוץ בהתהוות".

החיבור לתנועה הקיבוצית-

1. ליווי התהליך ע"י מטה התנועה הקיבוצית :

- שותפות בתנועה גדולה שמובילה שינוי חברתי
- רכז קיבוץ בהתהוות (בשכר בחלקיות משרה)
- ליווי וייעוץ בהתארגנות המשפטית- בניית תקנון
- ליווי וייעוץ בגיבוש המודל הקהילתי ובניית כלים לניהול משאבים משותפים
- ליווי וייעוץ בגיבוש המודל הכלכלי המותאם ספציפית לכל קיבוץ עירוני
- ליווי הקמת גן/מעון קיבוצי בהתאם לעקרונות החינוך הקיבוצי
- העמדת ש"שיניים לטובת המשימה/פרק משימה

2. קיבוץ מלווה :

- שימוש במתקני הקיבוץ- חצר הקיבוץ פתוחה
- תמיכה חניכה וליווי של גורמי המקצוע בקיבוץ (טכניים וניהוליים)
- התגייסות ועזרה לטובת המשימה המשותפת
- תמיכה כספית בהתאם ליכולות הקיבוץ המלווה

3. היבטים כלכליים :

- התבססות על עבודת החברים והכנסתם.
- כוונה להקים עסקים משותפים מניבים.
- הבטחת פנסיה בהתאם למשכורת, והבטחת פנסיות מינימום בהתאם להגדרות הרשם.
- גיבוש פתרונות דיור קואופרטיבים (או כחלופה פתרונות דיור בסביבה קרובה ומימון הדיור כמו כל אזרחי המדינה).
- קיבוצים עירוניים שיצטרפו לתנועה הקיבוצית, יוכלו להיעזר בסיוע קמ"ע לרבות ערבויות להלוואות למימון פתרונות הדיור.

פרופיל-

קהילות צעירות המחפשות את המיסוד והמעטפת אשר מקבלות אורח חיים קהילתי עם מנגנוני ערבות הדדית ומקבלים על עצמם משימה חברתית משותפת.

השלבים הבאים:

1. אישור מודל העבודה בצוות קיבוצים עירוניים.
2. גיוס שותפים מובילים לתכנית
3. אישור בהנהלת התנועה ובמזכירות.
4. הקמת צוות משימה תנועתי שילווה את חיבור הקבוצות העירוניות לתנועה הקיבוצית, ויעודד הקמת קיבוצים עירוניים בהתאם למודל.
5. איתור קיבוצים שיהיו מעוניינים ללוות קיבוצים עירוניים וחיבורם לקבוצות שיבחרו להצטרף לתכנית.
6. התקדמות בהתאם לתכנית וצירוף קיבוצים עירוניים לתנועה, בשלבים:
 - 6.1. הצטרפות כקיבוץ עירוני בהתהוות (עד 5 שנים לכל היותר).
 - 6.2. הצטרפות כקיבוץ מן המניין לתנועה הקיבוצית, עם כל החובות והזכויות של כל קיבוץ קיים השייך לתנועה הקיבוצית (מיסי תנועה, זכויות הצבעה במועצה, השתתפות בבחירת מזכיר התנועה וכד'...).
 - 6.3. קיבוצים עירוניים קיימים העונים על כל ההגדרות לעיל, יוכלו להצטרף לתנועה באופן מיידי (בכפוף להחלטת הקיבוץ ואישור במוסדות התנועה).